

AMERIŠKA GROŽNJA PETROLEJSKIM ARABCEM

SKRIVNOSTNI MOLK V MOSKVI

Po vsem svetu, predvsem pa na Bližnjem vzhodu, je izzvala močno reakcijo nedavna izjava severnoameriškega zunanjega ministra Kissingerja, da „bodo zahodne industrijske države uporabile silo, če bodo ugotovile, da energetski položaj postaja tako kritičen, da bi se jim njihov industrijski razvoj zaradi tega lahko ustavil.“

Svetovni tisk je to Kissingerjevo izjavo osvetljeval z vseh strani in ugotavlja, da so ZDA pripravljene zasedati petrolejsko področje Bližnjega vzhoda, če bi prišlo do položaja, kakor ga je označil Kissinger.

Kissinger sam radovednim častnikom ni hotel dati nadaljnjih pojasnil, zato so pritiskali na predsednika Forda, ki je o Kissingerjevi izjavi dejal, da je „veliko vreden odgovor na možno situacijo,“ kar so spet takoj tolmačili, da se Ford strinja z uporabo sile proti arabskim petrolejskim državam za zaščito energetskih potreb svobodnega zahodnega sveta.

Kissinger je pozneje častnikom poročil, da je dal zgornjo izjavo v soglasju s predsednikom Fordom, kar pomeni, da predstavlja severnoameriško politiko do energetskega problema.

Oči vseh so se nato obrnile v Moskvo, kaj bodo komunistični veljaki v Kremlju izjavili. Toda Kremelj je ostal nem. Opazovalci so takoj ugotovili, da je možno moskovski molk razlagati na več načinov.

Sovjetsko gospodarstvo je že tako odvisno od zahodnoevropskega, severnoameriškega ter japonskega, da si Moskva ne more privoščiti dodati še svoj pristavek na povzročitev krize zahodnemu gospodarstvu, ne da bi ta kriza zajela tudi sovjetsko gospodarstvo. Njeno zaveznitvo z Arabci ji koristi le v toliko, da z njim deloma kontrolira severnoameriško in ostalega svobodnega sveta petrolejsko politiko ter da razne vrste svojega orožja daje Arabcem, da ga preiskujejo na bojnih poljanah proti Izraelu. Te preiskuje orožja Moskva ne stanejo nobenih človeških žrtv, za arabske žrtve pa Kremlju ni mar.

Dasi ima ZSSR dovolj svojega petroleja in je zato v energetskem oziru neodvisna od arabskega petroleja, pa veljakom v Kremlju ni všeč, če bi Arabci z novim bogastvom, ki si ga grmadijo s petrodolarji, postali čez ne vojaško pa gospodarsko tako močni, da bi se spremenili v novo gospodarsko veselilo, ki bi lahko kakor koli v tem oziru škodovala Moskvi. V Kremlju namreč prav tako dobro poznajo arabski orientalsko nezanesljivost, kakor sami sebe. Načelo: cilj posvečuje sredstva, je sveto tako Arabcem kakor Moskvi.

Zato si je Brežnjev privoščil, po mnenju opazovalcev, da je tako poni-

žal Egipt, ko je Sadatu iznenada odpovedal obisk v Kairu, ki ga je bila Moskva napovedala že lanskega novembra. Uradno je obisk, ki sta ga v Moskvi pretekli teden napravila egiptovski zun. minister in egiptovski vojni minister, potekel v „najlepšem redu“, toda odpoved Brežnjeva obiska v Egipt niso pojasnili ne v Kremlju ne v Kairu.

Svetovni tisk je okoli te sovjetske poteze spletel vrsto ugibanj in naštevaj: Brežnjev je iznenada zbolel, morda ima celo levkemijo; Brežnjev ima probleme s partijskim vodstvom, ki je nezadovoljno nad njegovim „sodelovanjem“ z ZDA; Brežnjev zvezda je začela zahajati, ko je iz Bele hiše odšel Nixon; Brežnjev ne bo prišel v Egipt, ker v. da bo v najkrajšem času izbruhnil nov spopad med Arabci in Izraelom. Toda vse te postavke ostajajo le ugibanja.

Dejstvo je le to, da se za odpovedjo obiska Brežnjeva v Egipt ne skriva samo morebitni nesporazum med Sadatom in Moskvo o nujnosti ali nepotrebnosti sovjetskih „vojaških svetovalec“ v Egiptu, temveč ima globlje korenine, ki segajo tudi v druga zunanje-politična področja, ne samo na Bližnji vzhod.

Eden najhujših zunanje-političnih udarcev, ki jih je dobil Brežnjev in z njim celo moskovsko vodstvo, je bil vsekako severnoameriški zakon o trgovanju z ZSSR, ki ima, kljub protestom iz Kremlja, vstavljen pogoj, da mora sovjetska vlada dovoliti sovjetskim državljanom, ki to hočejo, prosto izselitev na svobodni Zahod, če hoče uživati trgovske ugodnosti iz ZDA. Moskva je ta pogoj označila za „vmešavanje v naše notranje zadeve,“ a ga ni mogla preprečiti. Brez trgovanja z ZDA pa sovjetsko gospodarstvo danes že ne more več napredovati.

Vedno več protirežimskih akcij v ZSSR

SAMIZDAT, MAGNETIZDAT, RADIOIZDAT

V ZSSR in njenem opresivnem komunističnem sistemu si svobodoljubni ljudje, ki jih režim ne more zatreti in ki jih je vedno več, na vse načine pomagajo izražati svoje misli mimo in navkljub policijskemu preganjanju slihernega svobodnega izražanja v kakršni koli obliki.

Tako v ZSSR kakor v svobodnem svetu so znane tajne publikacije pesnikov in pisateljev v ZSSR, ki se nečejo pokoravati uradni partijski kulturni liniji. V takim založbi „samizdat“ kroži po sovjetskem teritoriju na stotine pesniških in pripovednih zbirk ustvarjalcev, ki nečejo kloniti sovjetskemu režimu.

Z moderno tehniko je vdrla v tajno protirežimsko založništva tudi glasba

Mednarodni teden

SEVERNOAMERIŠKI ZUN. MINISTER KISSINGER ima v načrtu prihodnji mesec obiskati Argentino, Čile, Venezuelo, Peru in Brazil, predno bi se podal na zasedanje Medameriške organizacije, ki je napovedano za mesec marec v Buenos Airesu. Toda to zasedanje je že v nevarnosti, ker sta Ekvador in Venezuela odpovedala udeležbo, v protest proti določbam novega severnoameriškega zakona o zunanji trgovini. Predsednik Ford je namreč podpisal zunanjetrgovinski zakon, po katerem države ki izvažajo petrolej, ne bodo dobivale iz ZDA posebne pomoči za njihov razvoj, ker svoje zadevne stroške lahko krijejo s petrodolarji. Venezuela in Ekvador sta v latinski Ameriki izvoznici petroleja, a kljub temu bi se vedno radi od ZDA dobivali dolarje.

PROBLEM CIA-e, ki jo je sprožil New York Times s svojim poročilom, da ima CIA tudi kartoteko najmanj 10.000 ameriških državljanov, ki da jih je vohunila, kar da je protizakonito, dasi gre za obrambo države pred komunistično prevratnostjo je sedaj dobil v reševanje severnoameriški podpredsednik Rockefeller. To nalogo mu je poveril predsednik Ford, Komisija, ki bo delovanje CIA-e v ZDA preiskala, poleg Rockefellerja sestavljajo: kalifornijski guverner Reagan, bivši šef štaba gral. Lemnitzer, bivši drž. tožilec Giswold, tajnik AFL-CIO Kirkland, bivši predsednik virginijanske univerze Shannon, bivši trgovinski minister Connor in bivši finančni minister Dillon. Rockefeller je izjavil, da sprejema to nalogo „v odgovornosti za zaupanje v naše državne ustanove in zaradi nujnosti ohraniti državno varnost, svobodo in človeško dostojanstvo.“

ČILSKI PREDSEDNIK PINOCHET je izjavil, da bo vlada omejila „delo-

vanje tujih preiskovalnih komisij v državi, ki prihajajo v celih rojih z vseh strani sveta.“ Postaviti jim namerava pogoj in sicer: nobena tuja komisija ne bo smela raziskovati razmer v Čilu, če ne bo istočasno poslala svoje „strokovnjake“ tudi na Kubo in v ZSSR. Pinochet je izjavil, da je vlada doslej dovolila prost vstop kateri koli komisiji, a je ugotovila, da so pogostokrat prišli v Čile samo zato, da so iskale podatke za že vnaprej določena poročila.

PORTUGALSKI ZUN. MINISTER SOARES je iz indijske prestolnice New Delhi priletel na obisk v Moskvo ter je sovjetskemu zun. ministru Gromiku izjavil, da je „ZSSR prvi prijatelj, ki ga je Portugal srečal na svoji poti v socializem.“ Zahodne sile pozorno sledujejo spreminjanje Portugala v so-

njem vrhunskem sestanku, ki ga bo verjetno spet imel letos s sovjetskim veljakom. Sedanji odgovor ne omejuje, tamveč „podaljšuje in stopnjuje oboroževalno takmo in je uzakonil sovjetom večjo oborožitev, kakor so jo imeli kdaj koli deslej“, ugotavlja Jackson.

Jackson je tudi izjavil da dogovor ne bi smel dovoliti nobeni velesili več kakor 1760 raket za odmet atomskih nabojev, ne pa 2400, kakor je bilo dogovoreno v Vladivostoku.

Po dogovoru v Vladivostoku je sovjetom dovoljeno v naslednjih desetih letih montirati na rakete vsak dan po dva atomska naboja kar pomeni 7000 atomskih nabojev, ki jih je treba prišteti k 2000 atomskim nabojem, ki jih že imajo v zalogi. Tako bodo sovjeti leta 1885 „smeli“ imeti na zalogi 9000 atomskih nabojev, ne da bi jim kdor koli mogel oporekati, da so prekršili dogovor. ZDA jih bodo leta 1985 imele po tem računu 11.000.

Tako številke. Toda po mnenju strokovnjakov številke same niso važne, temveč ljudje, ki odločajo o vojni in miru. Ni namreč važno ali ena ali druga velesila, lahko uniči ves svet 10-krat ali 15-krat, temveč ali je to pripravljena storiti za dosego svojih ciljev. V Moskvi doslej niso štedili z nemoralnim načelom: cilj posvečuje sredstva.

Edini pozitiven rezultat dogovora v Vladivostoku je po mnenju strokovnjakov ta, da je skoro povsem izključena

„Sovražim aktivno opazovanje samega sebe. Psihična tolmačenja kot npr.: večeraj sem bil takšen in ravno zato sem danes drugačen. Ni res! Navedeni vzroki ne veljajo in tudi naše duševno stanje ni tako. Mirno se prenašajmo, brez strmoglavljanja; živimo, kot je prav, ne da bi same sebo obletavali kot psi.“

Franz Kafka (1883—1924)

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Novo leto se je pričelo s pričakovano a zato nič manj neljubo novico povišanja cen v transportu. Čeprav se to zvišanje pri transportu na kratke proge (prestonica in Veliki Buenos Aires) suče med 27 in 33 odstotki, je skok kaj močnejši pri srednji razdalji (33%), še bolj pa na dolge proge, kjer povišanje doseže kar 42 odstotkov. Ne bi reklj da to zvišanje odločno vpliva na družinski proračun, a če se temu prištejejo zvišanja raznih izdelkov, oblačila, ještvin itd., ki v zadnjem času nenehno rastejo, ne da bi vlada mogla spričo tega kaj ukreniti, kaj lahko ugotovimo, da so zadnje povišice plač že utonile v nenasitem morju inflacije.

Tega se poleg sindikalnih vodij, ki čutijo pritisk svojih vojenih, zaveda tudi vlada, ki je zadnje čase kaj občutljiva kar se tiče zahtev gremialistov. Zato je bilo že dalj časa govora, da bodo povišice, ki so bile predvidene za mesec julij, ko bi bile sklicane paritetne komisije, podeljene nekoliko prej, morda že meseca marca. Vsekakor pa je gotovo, da bodo prej začele delovati omenjene komisije, nekatere verjetno že tekom meseca februarja. Posamezni sindikati so že določili oz. izvolili zastopnike v te komisije, katere bo sklicalo ministrstvo za delo, in sicer po skupinah. Najprej bodo sklicani tkim. „močnejši“ sindikati, (kovinski, tekstilni), tako da bodo povišice, ki jih bodo ti dosegli, bile neke vrste termometer,

vanje tujih preiskovalnih komisij v državi, ki prihajajo v celih rojih z vseh strani sveta.“ Postaviti jim namerava pogoj in sicer: nobena tuja komisija ne bo smela raziskovati razmer v Čilu, če ne bo istočasno poslala svoje „strokovnjake“ tudi na Kubo in v ZSSR. Pinochet je izjavil, da je vlada doslej dovolila prost vstop kateri koli komisiji, a je ugotovila, da so pogostokrat prišli v Čile samo zato, da so iskale podatke za že vnaprej določena poročila.

Policija je nekatere izsledila ter lastnike poslala v koncentracijska taborišča, obtožene „protisovjetske delavnosti“.

možnost katere koli velesile, da bi s prvim udarcem povsem onemogočila protiidarec nasprotniku. Prav tako je skoro povsem izključena možnost, da bi se katere koli velesila zagnala v tako oboroževalno tekmo, da bi drugo gospodarsko uničila, ker tekmo ne bi zmogla, ali pa bi, če se v tekmo ne bi spuštala, tvegala nevarnost neizprosne vojaškega uničenja. Stroški za moderno oboroževanje z atomskimi naboji so vse previsoki, da bi jih vzdržala tako močna industrija kakor je severnoameriška ne da bi bila s tem prizadeta življenjska raven prebivalstva, prav tako pa jih ne vzdrži dirgirano gospodarstvo, kakršno je v modi v ZSSR, ki pa je prav zaradi tega trlo samo v sebi.

Novi severnoameriški atomski bombnik B-1, ki ga ima Pentagon v načrtu, s katerim namerava nadomestiti zastarele B-52, stane vsak 65 milijonov dolarjev. Atomsko podmornica Trident, ki nosi 24 atomskih raket, pa vsaka stane nad 1000 milijonov dolarjev. Trenutno jih ima severnoameriška vojna mornarica deset v načrtu.

Bombniki in podmornice so namreč manj ranljive za sovražni napad kakor pa suhozemska oporišča. Za ohranitev svobode pa morajo ZDA ohraniti tudi nedotaknjeno svobodo morij, kar pomeni, da ne morejo dovoliti, da bi sovjeti kjer koli dobili direktno suhozemski nekontroliran dostop do pomorskih oporišč ob morjih, ki nikdar ne zamrznejo.

no katerih se bodo orientirale povišice ostalih sektorjev.

Na vladnem področju je treba označiti precej važno novost, in sicer da je osbeno tajništvo predsednice države, bilo povišano v uradno kategorijo državnega tajništva in dobilo nove poveritve. Pomembno je pri tem, da je naslovnik tega tajništva López Rega, obenem tudi minister za Socialno skrbstvo. To ministrstvo izvaja široko akcijo na socialnem polju, kar ima tudi važne in dalekosežne politične posledice. López Rega s tem dobi novo veljavo in novo moč, in je njegov vpliv, tako v vladi kot v peronističnem gibanju še ojačen.

Ena važnih neznank za bodočnost pa je kam se bo obrnila vladna politika na univerzi, zlasti na buenosaireski. Po odstopu dr. Ottagalana (pravzaprav vlada mu ni obnovila zaupnice), je bil imenovan začasen interventor. Dr. Ottagalano je za časa svojega vodstva na univerzi vzpostavil strogi red, pravo nasprotje kaosa, ki je na njej vladal ob njegovem nastopu. Ni pa do konca izpeljal sprememb v programih študijev; v nekaterih teh spremembah je šel celo predaleč, in zaradi svojih skrajno desničarskih izjav žel veliko nasprotje med opozicijskimi strankami, zlasti med radikali Opazovalci se sedaj sprašujejo, ali je sprememba vodstva univerze, tudi sprememba univerzitetne politike, ali le zamenjava osebe interventorja.

jetsko postojanko na iberijskem polotoku. Zlasti je zaskrbljena Španija.

BREZPOSLENOST v ZDA je narasla na 7,1%. Vseh delavcev v ZDA je, kakor računajo, 91.500.000. Najvišji odstotek je brezposelnost v ZDA dosegla leta 1940 ko je bilo brez dela 8.120.000 delavcev od takratnega števila 55.648.000. Problem brezposelnosti so ZDA rešile leta 1941 z vstopom v vojno proti nacifasizmu in Japoncem.

AVSTRIJSKI PARLAMENT je z večino 5 glasov odobril legalizacijo splava v državi, ki je stopil v veljavo z novim letom. Oblasti ugotavljajo, da so avstrijski starši doslej letno s splavom pomorili 70.000 svojih otrok. Katoliške organizacije in opozicijska demokratska stranka zahtevajo izvedbo plebiscita glede veljave zakona, ki so ga v parlamentu uzakonili socialisti.

V BOLIVIJI so ponovno zadušili porajajočo zaroto proti sedanji vladi generala Huga Banzerja. Banzer je pred časom izrazil namen, da bi za letos sklical splošne volitve, a kmalu zatem je objavil, da volitev ne bo in da bo sedanja vlada do nadaljnjega vodila državo. Po omenjeni objavi je sledilo več poskusov organizirati vojaški odpor proti Banzerjevi vladi. Ti poskusi so bili zadušeni v kali, zadnji od njih preteklo nedeljo, ko sta se po odkritju zarotniške mreže zatekla v neko tujo poslaništvo bratrance polkovnika Miguel Ayroa Montaño in José Patino Ayroa, vidni glavi zarote. Večdar so taki in podobni prevratni poskusi komaj novica, saj so prav v Boliviji kar na dnevnem redu. Včasih jih organizirajo vlade same, da notranje utrdijo svoj položaj in spravijo s poti morebitne nasprotnike.

Nov podlistek

Letos mineva 30 let odkar smo zapustili domovino. V spomin na tisto dobo in vse, kar ji je sledilo, smo začeli v današnji številki (stran 3) objavljati v obliki podlistka spomine dr. Ludvika Puša, v katerih prikazuje dogodke pred 30 leti ob odhodu iz domovine in nato razmere na Koroškem. Dr. Puš je že ponovno dokazal da zna sukati pero in pisati zanimivo. Znani sta njegovi dve knjigi, ki sta izšli pri Mohorjevi družbi: Podobe (1969), in Klasje v viharju (1970). Prepričani smo, da bomo z objavljanjem dr. Puševih spominov iz tiste dobe ustregli našim bralcem, ki bodo ob njih lahko obujali svoje osebnostne spomine. Naši mladini pa bomo prikazali pobliže dogodke tiste dobe.

Oboroževalna tekma med ZDA in ZSSR

30-KRAT LAHKO UNICITA VES SVET

Z nedavnega vrhunškega sastanka v Vladivostoku med ameriškim predsednikom Fordom in sovjetskim komunističnim diktatorjem Brežnjem prihajajo postopoma v svet poročila o dejanski vsebini in rezultatu razgovorov med obema velesilama, zlasti kar tiče tkim. omejevanja atomske oborožitve.

Ford in Brežnjev sta se glede atomske obožitve dogovorila, da bosta ZDA in ZSSR do konca leta 1985 se pravi v naslednjih desetih letih smeli obe skupaj imeti v zalogi 20.000 atomskih nabojev kar predstavlja uničevalno silo s katero lahko 30-krat totalno uničita ves svet, se pravi zahodno, vzhodno, in primitivno civilizacijo.

Ford in Brežnjev sta s sastanka sporočila svetu da sedaj, po tem dogovoru, lahko mirneje spi kakor je doslej — kljub zgoraj omenjeni dogovorjeni zalogi atomskih nabojev med obema velesilama. Prava ironija zlasti iz Moskve ki je znana kot prva kršiteljica mednarodnih dogovorov, kadar ji to koristí.

Po mnenju strokovnjakov je dogovor dejansko malo vreden, ker ne omejuje velikosti in sile raket ki nosijo atomske naboje, prav tako ne števila nabojev ki ga lahko vsaka raketa ponese na nasprotnikovo ozemlje.

Moderen atomski naboj npr. v ZDA ima večjo razdiralno silo, kar pa jo

ie imela atomska bomba, odvržena na Hirošimo leta 1945:

ZDA in ZSSR bosta smeli imeti po dogovoru, če se ga bosta držali, vsaka 2400 raket za odmet atomskih bomb. Te rakete smejo biti kombinacija medcelinskih raket, ki jih je možno odstreliti s suhozemskih oporišč ali pa s podmornic odn. z letal. Od teh 2400 raket jih 1320 smelo nositi po več kot en atomski naboj. Trenutno imajo ZDA v zalogi rakete z 12 atomskimi naboji, poleg raket Minuteman III s tremi atomskimi naboji in 16 raket s 14 atomskimi naboji, ki jih lahko odstrelijo z 22 podmornic tipa Poseidon.

ZSSR še nima raket z več kot enim atomskim nabojem jih pa v naglici pripravljata in med njimi večja, kakor jih imajo v ZDA, kar da ji bo v doglednem času dalo raketno nadvlado nad ZDA.

Zato je dogovor v Vladivostoku zlasti kritiziral ameriški demokratični senator Henry Jackson, ki je eden najboljših vojaških strokovnjakov v ameriškem senatu. Njegova specialiteta je tudi problem ameriških adnosov z ZSSR ter je eden od zdravih sil v ameriškem senatu. Njegova specialiteta je zaupa.

Jackson trdi da so številke dogovora v Vladivostoku odločno previsoke. Trdi, da bi moral Ford dogovor z Brežnjem spremeniti, če ne prej, na prihod-

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Osnovno šolstvo d-takih količinah, da prav resno ugotov-je vedno več skrbi oblastem v Sloveniji. Sedaj so začeli preučevati kako bi uvedli celodnevno osnovno šolo. Pravi-jo, da bi morali do končnega cilja pri-ti v kakih osmih letih. Pa so to precej „pobožne želje“ oblastnikov, ki bi s ce-lodnevno šolo radi odtegnili otroke „ne-primernim vplivom“, menda tudi vpli-vu staršev. Sicer pa to ni novo. Saj so o „otroških jaslih“ sanjali takoj po kon-cu vojne. Poleg drugih ugotovitev da je čedalje manj učiteljev, so tudi pri-znali, da imajo sedaj samo dve „peda-goški akademiji“, ki sta višji šoli, v Mariboru in Ljubljani; učiteljska, ki jih je bilo prej osem, pa so opustili, ker morajo učitelji imeti v teh časih višje izobrazbo. Zdaj pravijo, da bodo povečali vpis na pedagoške akademije, poleg tega pa bodo „dislocirali“ odde-lke pedagoških akademij iz Ljubljane in Maribora še v nekatera druga mesta.

KOSTANJEVICA NA KRKI — U-metnik Tone Kiralj je na osnovni šoli v Kostanjevici, ki med drugim hrani tudi stalno zbirko slovenske umetnosti, ime-novane po domačinu Jožetu Gorjupu (1907-1932), Meštrovičevem učencu, po-stavil lep portal. Umetnik je portal iz-delal že leta 1971 iz hrastovine, podbo-pa je posebej iz mpostnic starega mostu čez Savo v Krškem. Portal so odkrili v nedeljo 8. decembra.

LJUBLJANA — Ljubljansko ekspe-rientalno gledališče „Glej“ je uprizo-rilo dramatisiran potopisni esej Izidor-ja Cankarja „S poti“. Za oder sta be-sedilo pripravila Marko Slodnjak in Aleksander Zoren, režijo stá imela Zvone Šeldbauer in Boštjan Vrhovec, v vlogi „gosпода“ je nastopil Boris Juh, v vlogi Fritza pa Marko Simičič.

ŠKOFJA LOKA — Sredi decembra sta v galeriji na škofjeloškem gradu razstavljala dva mlada krajinarja z dva-ma različnima zasnovima sorodne te-matike. Pavel Florjančič se je po mne-nju kritika Janeza Mesesnela oprijel predvsem zunanjih značilnosti novej-sih slikarskih smeri. Veljko Toman pa je slikar z izrazitim barvnim tempera-mentom teh je blizu nekaterim dosež-kom klasičnega barnega ekspresio-nizma.

KOPER — Zavod za spomeniško varstvo je začel 11. decembra obnavlja-ti renesančna mestna vrata iz leta 1516. Ta vrata so bila najlepša in so tudi edina, ki so se ohranila od vsega koprškega mestnega obzidja, ki je ob-krožalo mesto do 17. stoletja.

LJUBLJANA — Ljubljana je že od nekdaj znana po svoji megli. Tako se je tudi sredi decembra dušila več dni v njej. Toda megli so se pridružile še druge zdravilju škodljive snovi in to v

ljajo, da je nekaj treba storiti. Tako so 11. decembra namerili v ljubljanskem zraku 1,5 miligrama žveplovega dvokis-a. Po zakonu pa je za zdravje neškod-ljiva količina določena s 0,5 miligrama.

LJUBLJANA — Upokojenci v Slo-veniji so prejeli v letu 1974 v avgustu povisek v višini 5 odstotkov in 45 di-narjev, z novim letom 1975 pa so jim dali še 15 odstotkov in 40 dinarjev. To šesteto in preračunano da približno 26%, kar ustreza po oceni zavoda za plan povečanju osebnih dohodkov v Sloveniji v letu 1974. Ob tem pa so ugotovili, da je v Sloveniji pred letom 1974 povprečna pokojnina znašala 68 odstotkov povprečne plače, v letu 1974 pa se je to razmerje znatno poslabšalo v škodo pokojnin. Sedaj pa so si po-stavili za ideal zvišati pokojnine v letu 1975 vsaj na 66 odstotkov poprečne plače.

LJUBLJANA — Ljubljanska banka z mesecem januarjem odprla svoje predstavništvo v Beirutu v Libanonu. Poglavitne naloge predstavništva je „vzpostavljanje in vzdrževanje zvez s tamkajšnjimi bankami, javnimi usta-novami in zasebnimi podjetji iz Liba-nona in sosednih držav ter zbiranje in-formacij o gibanju „naftnega dolarja“. Glavno mesto Libanona je postalo sedaj pomembno finančno središče; ima že nad sto bank, večinoma mešanih ali tujih, nekaj pa je seveda tudi državnih.

NOVA GORICA — Poleti ustanov-ljena živinorejska skupnost Slovenije je določila, da so cene svežemu mesu na Primorskem višje za pet odstotkov kot v ostalih delih Slovenije. Primorci pa se sedaj zaman vprašujejo zakaj mora biti ravno na Primorskem meso dražje...

UMRLI so od 4. do 11. DECEMBRA:

LJUBLJANA — Antonija Bračač r. Grdadolnik; Marija Puš r. Ljubič; Val-ter Vogler, up. inženir PTT; Franc Sojar, up.; Elizabeta Košiča; Terezija Podobnikar r. Belec; Franc Bizjan, up.; Frančiška Krošelj, 92; Jože Kresle, up.; Martin Dolinar, 82; Anton Bata-gelj 80; Viktor Valič; Nežka Jakič; E-milija Bras r. Knafeljc; Marija Karlin, up.; Ana Čančak, delavka; Aleksandra Jenko, upok.; Ivanka Vukmanič r. Ku-melj; Leopoldina Kopajtič r. Arko; Franc Kaučič, upok.; Zora Karaman r. Valez, univ. profesorica; Frenk Japich, 87, povratnik iz ZDA; Ljubica Baloh; Marija Božič; Valerija Kovč r. Kro-šelj.

RAZNI KRAJI — Pavla Mastnak, 96, vdova po gimnazijskem ravnatelju, Celje; Mihael Zidansek, delavec, Spita-lič; Franci Lap, Verje; France Drolc,

Iz Mendose

Obisk Buenosaireskega slovenskega okteta

Med pomembne dogodke, ki so se odigravali na odru našega Slovenskega doma v Mendosi, brez pomišljanja mo-ramo šteti pevski obisk mladega Slo-venskega okteta iz Buenos Airesa.

Malodne nepričakovano so se po-javili med nami — vsi razigrani na-smejanih lic, polni mladostnih sil. Poz-dravili smo se pri vaji našega pevskvega zbora v soboto, 14. decembra zve-čer. Pa so kar posedli med nas, vzeli note v róke in peli z nami.

Po zborovi vaji so za kratek hip stopili v krog in — kot bi hoteli ugla-siti svoje „inštrumente“ — zapeli ne-kaj odlomkov da „uberejo“ svoja mla-da grla na mendoško klimo; kajti ti-ste dni jih je čakala za nastop težko preizkušnja naše suhe vročine, ko se ti med petjem — sušijo usta...

V nedeljo dopoldne so mi ob krat-tem obisku doma zapeli pri mizi Ke-rujakovo „Mojo“. In sem bil na mah priprčan: nocoj bo v Domu lepo...

Dvorano smo seveda zvečer temelj-to napolnili. Ko so se na odru pojavil-brhki pevci v gorenjskih nošah, jih je pozdravilo dolgotrajno ploskanje.

In so nam intonirali „Slovenec sem“ in ustvarili brž pravo razpoloženje. Po-tem je šlo dalje in kvikiški. Petindvaj-set pesmi so nam menda zapeli, po-danih v dva pisana venca.

Izbrane so bile od preprostih na-rodnih preko ponarodnih do umetnih in kar dovolj zahtevnih. Vsaka pa je po svoje „užgala“ ob vsaki so bili nagra-ženi z obilnim aplavzom.

Vrstile so se tudi pesmi s solistični-mi vložki tako da smo poleg ubrano-

Laško; Avgust Sibelja, up. zidar, Bre-zovica; Mirko Slabe, obrtna nesreča; Logatec; dr. Jakob Koren, zdravnik rentgenolog, Celje; Irma Topolovec r. Volmaier, Murska Sobotja; Terezija Učakar, administratorka, Kidričevo; Rozalija Trontelj, up. Srednja vas pri Rudniku; Alojzij Debeljak, up. višji sodni svetnik, Visoko; Matija Novak, up. Radeče; Stefanija Levex, up. uč-iteljica, Dob pri Domžalah; Nada Ko-motar, up. mag. farmacija, Murska So-bota; Jakob Rahne, 82, Zalog; Vida Pe-trovic r. Smerdelj; Leopold Gorjup kro-jaški mojster, prom. nesreča, Koper; Katarina Križnic r. Mole, Dobrna; La-do Koprivc. Mirna; Kristina Potočnik, Turkova mama, 82, Rovte pri Podnar-tu; Ivan Brilej, inštalater, Trbovlje; Marija Sever, gospodinja, Prevolje; A-na Vobovnik - Knez Vuzenica; Franc Martinjak, 96, up. bančni uradnik, Ri-bnica; Jože Novak, 53, Grosuplje; Ivan Drčar, Smartno pri Litiji; Ernest Fajt, Tolmin; Franc Levex „revolucionar vse življenje“, Stari trg; Adi Kolar, elek-tričar, Trbovlje.

upora ni lahko premagati, če ga je sploh mogoče,

Pa ti pride med sovražno okupacijo komunistična partija pod firmo osvobodilne fronte in zahteva od kmeta, naj se vzdigne zoper okupatorjeve mitralje-ze, topove in tanke. In sicer pod ko-mando partije. Zakaj partije, čije vo-diteljeve kmečki človek sploh ne pozna? Kje so drugi vodilni ljudje, ki jim je v mirnem času zaupal in jih vodil? Tu nekaj ni v redu. Kaj se bo z obro-ženim uporom doseglo? Osvoboditev, kakor pridigajo? Čisto preprosti, neučeni, pa bistro pameti je bilo jasno, da osvoboditve ne bo prej, dokler Italijani in Nemci ne bodo premagani na glavnih frontah. Kadar pa bodo njihove arma-de strte, bo naša zemlja spet svobodna tudi brez partije, ki poziva na upor zato, da zase zagotovi oblast po končani vojni. Take argumente sem ob za-četku revolucije slišal med kmečkimi ljudmi in sem videl, da imajo prav.

Ko pa so začeli partizani pobijati vodilne ljudi (Natlačen, Ehrlich) in moriti cele družine kmečkih ljudi (Mravljetovo, Kozinovo, Mausarjevo), je bil položaj za kmeta jasen: gre za politično oblast, ne za osvoboditev. Za-radi namernih partizanskih napadov iz zased na okupatorjeve vojske v vaseh, katerih prebivalci niso bili voljni sode-lovati v revoluciji, so okupatorske o-blasti dale vas požgati do tal, prebiva-lce pa odpeljali v taborišče na Rab in drugam. Takrat je bila mera polna. Kmet se je hotel braniti sam, vzel je orožje, kjer ga je dobil, in z lastno obrambo zavaroval življenje in pre-

sti okteta mogli presojeti in uživati tu-di glasovne sposobnosti posameznih pevcev.

Oktet je kot pevski organizem po-kazal tudi s tem nastopom v Men-dosi — enako kot s svojim prejšnjim oktobra v Buenos Airesu —, da ima vse glasovne in tehnične pogoje za svoj obstoj in zagotovljeno uspešno delo-vanje za bodočnost.

Kot pevška skupina so se v kratki dobi svojega študija in prepevanja že kar lepo ubrali ter glasovno uskladili

Morda je bil nekajkrat 2. bas za spoznanje šibkejši kar pa je morebiti bilo v zvezi z interpretacijo, kar se je zopet na drugih mestih in drugih pe-smih uveljavil s povsem zadostno pol-nostjo in lepo barvitostjo.

V intonaciji so bili razen majhnih izjem zelo točni in enotno ubrani.

Tudi posamezni člani so pokazali v svojih glasovih velike zmožnosti in v barvitosti vse obetajoče lastnosti.

Vse to naj bo v priznanje oktetu, ki je še mlad, skoraj novorojen. In želimo mu samo, da bi po svoji zastav-ljeni poti z vso resno vztrajnostjo po-svečal svojo navdušeno ljubezen in pev-ske zmožnosti gojitvi naše pesmi.

Za svoj nastop so bili pevci deležni obilo navdušenega priznanja. Ka-kor jih je pred nastopom prisrčno poz-dravil naš društveni predsednik Stane Grebenc, tako so ob koncu v dokaz naše hvaležnosti bili obdarovani s šop-kom cvetja. Za nastop se jim je za-hvalil k sklepu še prof. B. Bajuk, ki je poudaril misel, da nas pevsko nav-dušenje okteta napolnjuje z velikim za-upanjem v bodočnost. Kajti ko smo starejši odhajali pred skoro 30 leti z doma smo s seboj nesli najdragocenej-še zaklade: ljubezen do Boga in de-domovine. Oboje se pa lahko iskreno izraža v naši pesmi, ki jo kot najdra-gocenejšo dediščino izročamo rodu, ki stopa v življenje za nami. In s hvalež-nim zadoščanjem vidimo, da ljubezen do naše pesmi živi tudi med našimi mladimi in po po njih brez dvoma ži-vela še v naslednjih rodovih.

Obisk č. s. dr. Janje Žužkove

V soboto, 14. decembra nas je tudi obiskala željno pričakovana slovenska misijonska zdravnica č. s. dr. Janja Žužek. Pripravila nam je v Domu iz-redno zanimiv večer s predavanjem o Abesiniji kjer deluje. Predstavila nam je delo v njenem zdravstvenem, po-litičnem, socialnem, zgodovinskem, kul-turnem in verskem prezezu; vse ob bo-gatih barvastih slikah.

Pa je imel njen obisk še drug velik pomen.

Mendoški zdravnik dr. Jure Bajda je v tukajšnji Vojaški bolnišnici, kjer je tudi zaposlen, organiziral prav tak-šno njeno predavanje za ves vojaški in bolniški personal v bolnišnici. Ob

zelo številni udeležbi je č. sestra žela s svojimi zanimivi izjavami izreden us-pek in zbudila veliko zanimanje. Brez dvoma pa je bil ta dogodek tudi za-zanimiv zaradi uveljavljanja in predsta-vitve našega slovenskega elementa v svetu pred tem posebnim delom mendoškega argentinskega življa.

Ravnatelj bolnišnice je č. sestri pre-dložil novo bolniško „Zlato knjigo obi-skovalcev“ da se je kot prva vpisala vanjo.

Sklep ljudskošolskega tečaja

Za sklep našega slovenskega ljud-skošolskega tečaja sv. Cirila in Metro-da so otroci pripravili v nedeljo pred božičem v Slovenskem domu igrico „Pa-velčkova piščalka“, ki sta jo jih naučila učiteljica gđc. Lenčka Božnar in reži-ser Rudi Hirchegger.

Spet smo z veseljem in zadoščanjem videli kako uspešno zmorejo naši naj-mlajši obvladati materino besedo in jo v neprisljeni, življenjsko prepričevalni igri predstaviti na odru, če je njihova priprava v pravih rokah.

Dvorano so napolnili tokrat pred-vsem starši, seveda z vsem „drobižem“, ki je užival ob pravljicnem dogajanju na odru.

Po predstavi so otroci prejeli sklep-na letna spričevala. Učiteljica Lenčka Božnar se je posebej poslovlila od u-čencev, ki letos zapuščajo ljudsko šo-lo in naš tečaj.

Učiteljskemu zboru se je zahvalil društveni predsednik Stane Grebenc; učitelji pa so dobili darilo v znak priz-nanja za svoje trudapolno delo.

Bb.

AVSTRALIJA

SLOVENCA V MIGRACIJSKEM OBORU

Sydneyski dnevnik *The Sydney Morning Herald* je 17. decembra 1974 ob-javil poročilo, da je bil ustanovljen poseben Migracijski posvetovalni svet, ki naj daje nasvete in priporočila avstralski Liberalni stranki glede migracijske politike. Ta posvetovalni organ se ime-nuje New South Wales Migrant Con-sultative Council ter bo „dal priseljen-cem direktan glas pri oblikovanju av-stralske emigracijske politike“, kakor poročal omenjeni dnevnik. Člani tega obora so: za baltske priseljence L. Loo-ver, za italijanske G. A. Guiffre, za grške G. Pappas, za nemške C. W. Stolz, za priseljence iz Jugoslavije Vla-dimir Menart, kot zvezni člen pa je bil imenovan M. Lajovic.

Kakor je znano, je avstralska vlada močno omejila izdajanje vizumov za potovanje v Avstralijo, zlasti sorodni-kom priseljenecem ker hoče zaradi skle-pa o omejitvi emigracije na sploh pre-pričiti nadaljni dotok priseljencev. Mnogi sorodniki priseljencev pa hočejo v Avstralijo priti samo kot turisti in ne za stalno naselitev.

Ludvik Puš

(1)

Na dolgo pot

I. NA GORENJSKEM JE FLETNO

Tistega leta je bila pomlad čudovi-ta, zapeljivo lepa. Toplo pomladansko vreme v aprilu je tako ogrela zemljo, da je bila na Jurjevo bolj gosto odeta v bujno, zelenje kot prejšnja leta. V prvih dneh maja je že v polnem ob-segu veljala pesnikova beseda:

Hrib in dol
Naokoli

s cvetjem je odet...

Ali je dobra Mati narava skušala z zelenjem in cvetjem prekriti vso ogromno mizerijo strašne vojne, ki se je bližala svojemu koncu z zadnjimi strahotami masovne moritve, razdeja-nja in uničenja?

Zlasti naša domovina pod Triglavom in okrog Karavank je bila razko-šna v svojem prelestnem čaru. Ali je hotela s svojo očarljivostjo odvrniti trume ljudi, hitečih po potih in cestah proti Ljubljani, kakor hitijo mravlje pred nevihto proti mravljišču, naj jo ne zapustijo: saj je lepa in dobra. Kam hitijo vse te množice z vozovi in vozički, z nahrbtniki in puklji, z ženami in o-troci, brez besed mrko zroč predse, iščeč cilja, ki ga ni?

„Bežimo.“

„Kam?“

„Nič ne vemo kam, vemo samo, da moramo proč od tod. Zapuščamo do-mačije in premoženje, zapuščamo slu-žbe in položaje in uspehe svoje prid-nosti in dela, da zavarujemo svoje živ-

ljenje in ostanemo zvesti svojemu pre-pričanju.“

V gručah, namenjih iz Ljubljane na Gorenjsko proti Kranju in naprej pre-vlačujejo kmečki ljudje. Kaj jih je pri-sililo, da so se ločili od doma in zemlje, od nje in travnikov, od polja in živine, od vasi in domače cerkve in od božje njive ob nji, kjer počivajo njih-ovi predniki? Sto in sto vseh jih veže na vse to, kako le so jih mogli pretrgati in nastopiti negotovo pot neznanu kam?

1. Zakaj?

Odgovorov na to vprašanje je toli-ko, kolikor je med begunskimi kmečki-mi ljudmi stisnjenih ustnic: vsak ima v domačem kraju sovražnega človeka ali zavistno skupino maščevalnih ljudi, ki čakajo na trenutek zasedbe kraja po partizanih in domačih terencih, da iz-peljejo svoje zlobne načrte. Kakšni so ti načrti morda ve, morda ne ve, a čakati na njih izvršitev bi najbrž po-menilo v vsakem primeru maščevanje, morda zapor in mučenje, morda smrt, gotovo pa odvzem domačije in kmetije. To bi bilo za koga skoraj hudo kot smrt.

Kmet ni za revolucijo, nikoli ni bil. Še za mirne spremembe brez sile ni lahko dostopen, kar je znano vsem, ki smo si kakor koli prizadevali našega kmeta in njegov način kmetovanja pre-drugačiti na novodobni način življen-ja in dela. Sile in nasilje pa kmet sploh ne prenese. Čeprav se pod silo razmer mora ukloniti, notranjega odpora in

štrev versko osnovo, ki je pri njem v zelo veliki meri povezana z njegovim de-lom v naravi in njegovim življenjem kot pri mestnem človeku. Pri opredeli-tvi zoper partizanstvo in komunizem je vera gotovo igrala važno vlogo, vendar tudi tu ne prvobitno. Primaren element pri kmetu in njegovi družini je doma-čija in grunt, poleg golega življenja seveda; in ravno grunt je bil ogrožen po revoluciji in grunt je bil v nevar-nosti, če dobil oblast komunizem. Na kmetih se je vedelo — in je tudi ci-vilna protikomunistična akcija dosled-no delala v to smer —, da ima komun-izem v načrtu kolektivizacijo, kar za pravega kmeta pomeni največjo nesre-čo, ki ga more doleteti. Uprl se je za-torej partizanstvu in osvobodilni fron-ti ter zaničeval večidel zloglasne, ma-lovredne lokalne priganjače; ker se je uprl, si je nakopal njihovo sovraštvo in maščevanje; in ker je pri tem svo-jo pravdo izgubil, je sedaj na begu.

Nekoliko različni so bili motivi za beg med ljudmi drugih stanov in slojev, zlasti po mestih in večjih podeželskih krajih. Pri teh materialni (ali ma-terialistični) nagibi ni bil primaren, pač pa narodnostni svetovno-nazorni in du-hovno-religiozni elementi, radi katerih je, ob boljšem poznavanju bistvenih po-tez komunističnega nauka, tega iz pre-pričanja odklonil in dosledno temu tu-di ravnal med revolucijo. Med meščar-skim srednjim slojem in tudi med izo-braženstvom je bil odstotek takih od-ločnih oseb razmeroma majhen, večina je zavzela oportunistično politiko ali

(Nad. na 4. str.)

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebne novice

Poroče: V cerkvi v Hurlinghamu sta se 27. decembra 1974 poročila gđ. dr. Marjana Stefančič in Carlos Otero. Naslednjega dne, v soboto 28. decembra 1974, pa sta si obljubila večno zvestobo v cerkvi Fátima v Lomas del Mirador prof. Jazek Perharič in gđ. Kristina Pardi. Za priče sta bila nevesti José in Josefina Pardi, ženinu pa Mira in Jazek Perharič.

V soboto, 4. januarja, t. l. sta se v župni cerkvi v Ramos Mejia poročila Janko Zakrajšek in gđ. Helena Homoc. Za priče so bili nevestini starši Franc in ga. Olga Homoc, ter ženinovi starši Janko in ga. Marica Zakrajšek. Poročne obrede je med sv. mašo opravil delegat msgr. Antonio Pta. Saavedra, sta se poročila Oskar Aleksander Berger in gđ. Ana Marija Aljančič. Za priče sta bila Helena Berger in Vinko Aljančič. Poročil ju je g. Matija Borštnar.

Vsem novoporočencem iskreno čestitam in jim želimo obilo sreče!

Krsti: V nedeljo, 22. decembra, je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj Urška Nose, hčerka Maksja in ge. Nađe roj. Federuzi. Za botra sta bila gđ. Milena Nose in Jože Opeka, Krstil je g. Jože Škrbec.

V župni cerkvi sv. Jude v Ituzingó je bila v nedeljo 22. decembra krščena Kladiva Elizabeta Poglabjen, hči Avgusta in ge. Marije roj. Babnik. Botrovala sta Marica Medic in Jože Babnik. Krstil pa je prelat Franc Novak.

Krščena je bila v nedeljo, 22. decembra, v cerkvi Marije Kraljice v Slovevski vasi Marija Aleksandra Brumec, hčerka Maksja in ge. Helene roj. Opeka. Botrovala sta gđ. Marija Opeka in Janko Brumec, krstil pa je g. Ladislav Lenček CM.

V cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejia je bila v nedeljo 29. decembra krščena Monika Aleksandra Zihler, hčerka Jožeta in ge. Bernarde roj. Opeka. Za botra sta bila Irena Silviya Opeka in Peter Zihler. Krstil je g. Jože Škrbec.

Vsem srečnim staršem naše iskrene čestitke.

Nov slovenski diplomant. Na agronomski fakulteti državne univerze de Cuyo v Mendoza je diplomiral Jancz Grinthal, in prejel naslov agronomskega inženirja. Novemu diplomantu naše čestitke.

VINKO TOMAZIN — 70-letnik

V zadnjih dneh preteklega leta je v krogu svojih domačih dočakal lep žiljenski jubilej Vinko Tomazin.

Naš slavljencev je notranjski krmakar, kjer se je v Logatcu rodil v kmečki družini. Že v zgodnji mladosti mu je umrla mama in je tako že mlad moral okušati grenkobe življenja. Fantovska leta je preživel v Orlovski organizaciji, ki ga je pripravila na življenje v bodočih letih. Po odsluženju vojaščini ga je zamikal velik svet in tako je l. 1927 pristal v Buenos Airesu. Vendar in po domače zemlje je bil premočan in po dveh letih in pol se je vrnil v domači kraj, si s Francko Mihevc ustvaril družino. Bog je njun zakon blagoslovil s tremi hčerkami in tremi sinovi. Prevzel je kmetijo in jo uspešno vodil; deloval pa je krepko tudi v političnih in gospodarskih organizacijah domačega okolja.

Gotovo si naš 70-letnik v tistih letih ni mislil, da ga bo življenja pot še kdaj pripeljala v Argentino. Vendar komunistična revolucija v Sloveniji je k temu pripomogla. Kot domobranec se je postavil komunistom proti robu in tako je moral zapustiti domovino. Ko so se taborišče naselili na Jugoslovanski narodni osvobodilni boji, saj za njega res ni bila „španska vas“, kot za večino od nas.

V Argentini je postal „gradbenik“, saj je moral zgraditi dom svoji družini in še pomagati pri domovih svojih otrok. Pa tudi na skupni dom v pozabil, saj je učinkovito pomagal pri gradnji Slomškovega doma v Ramos Mejia. Slavljencev, našemu naročniku, čestitamo in mu želimo še mnogo zdravih let!

Od vsepovsod

ZMAGAL JE ČUT DOSTOJNOSTI! — V Darmstadtu v Nemčiji je nekaj lju di zahtevalo, da naj mestna občina dovoli, da se smejo ljudje v določenih dne vih in urah kopati v mestnem kopališču brez kopalnih oblek. Mestni občetj — v želji da povečajo mestne dohodke — so želji ustregli in res dohodili dne ve in ure za kopanje brez kopalnih oblek. Nekaj tednov je prišlo precej lju di, toda obisk je bil iz tedna v teden manjši končno je ostalo kopališče v tistih dnevih skoraj popolnoma prazno. Očetarji in tudi osramočen mestr, očetje so nato ukiniti to vrsto kopanja in glej, kopališče se je spet napolnilo — z dostojnimi ljudmi.

NISO TRPELI LAKOTE — V Rimu se je začela 4. novembra 1974 svetovna konferenca o prehrani, ki se je udeležilo več kot sto ministrov držav članic OZN in več tisoč delegatov. Konferenca FAO je bila zaključena 16. novembra; kakšnih „spektakularnih“ uspehov pa na tej konferenci ni bilo. Peru je med drugim predlagal, naj bi zmanjševali nakupe orožja in naj bi prihranke iz tega porabili za rešitev problemov lakote. Pa mednarodne novice pravijo, da je Peru med državami, ki kupujejo največ orožja...

Delegati so konferenco dobro prestali, niso trpeli lakote. Izračunali so namreč, da je 1.200 delegatov na dvanajstih posrednih med konferenco poleg drugega pospravilo 3 tone testenin, dve toni govedine, svinine in perutnine, 12.000 jajc, po pol tone rib, kruha in sira, pol tone sadja ter 3.700 litrov vina, piva in mineralne vode...

Za dobro voljo

Gost natakarkju: „Prosim Vas, kako pa se imenuje to vino?“

Natakark: „Zakaj pa to vprašate?“

Gost: „Zato vprašam, ker ima vsaka stvar, ki je krščena, svoje ime.“

Čudno je, da ovce najraje izvolijo za svojega delegata volka.

„Baje bo treba dati kulturi prihodnje leto še več denarja kot letos!“

„Drži, saj so ga v ta namen že letos šolam nekaj vzeli.“

Poznam nekoga, ki ni na sestanku nikoli zaspal — bil je vedno odsoten.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Šolska kolonija se bo vrnila iz Córdoba v nedeljo 12. januarja ob 10. uri dopoldne na postaji Mitre v Retiro.

Knjižnica ZS je odprta vsak dan od 16 do 20. ure.

NAŠ DOM SAN JUSTO

LETALSKO POTOVANJE

V EVROPO

po zelo znižani ceni.

Informacije v Našem domu vsak dan od 16. do 20. ure. Ob nedeljah od 9. do 12. ure. Tel. 651-1760.

Nedelja, 23. februarja

rezervirana za

TOMBOLO

NA PRISTAVI

Zapustil nas je in odšel po plačilo v večnost, naš zvesti član

Lavrenčič Anton st.

Njegovo truplo čaka vstajenja na pokopališču v San Justo.

Ramos Mejia, 30. nov. 1974

Slomškov dom

V večnost se je preselil od vsega začekta nam zvesti član

Erjavec Lojze

Na pokopališču v San Justo čaka vstajenja. Naj mu bo Večni dober plačnik za vsa dela, ki jih je storil v korist naše skupnosti.

Ramos Mejia, 5. dec. 1974

Slomškov dom

Kaj bo na PUSTO NEDELJO v Našem domu v San Justu?

VAŽNO! ZELO VAŽNO OBVESTILO!

Od 1. januarja 1975 naprej bodo uradne ure v pisarni

KREDITNE ZADRUGE „S. L. O. G. A.“ z o. z.

Bmć. Mitre 97 — Ramos Mejia — 658-6574

OB PONEDELJKIH, SREDAH IN PETKIH od 15 do 19

VAŽNO! ZELO VAŽNO! POVEJTE TO SE DRUGIM!

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8954/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalu, vedno na razpolago najfinejše pohištvo.

EZEIZA
C. SPEGAZZINI
SAN JUSTO
LOMAS DE ZAMORA

NA DOLGO POT

(Nad. s 3. str.)

podpiranja partizanstva ali pa komode nevtalnosti ali sredinstva, ki pa v resnici ni bilo to, ampak prikriti simpatiziranje. Iz vrst teh obojnih se je rekrutirala sprva glavnina partizanskih enic po hostajah, deloma pa iz pribežnikov v italijansko cono iz drugih predelov; pozneje so se množile s prisilno mobilizacijo po deželi in s stalnim dotokom avanturistov in stremuhov iz mesta, ko so enkrat videli, da se bo nemara hosta izplačala. Čimbolj se je namreč v teku revolucije simpatija in pomoč zapadnih sil nagibala od Mihajloviča proti Titu, tem večje se postajale partizanske „brigade“, ki so jih polnili take vrste „borci“ za svobodo.

Oni izmed delavstva in meščanstva, ki so komunisti iz globokega prepričanja o njegovih pogubnih posledicah odklonili večinoma niso ostali brezdelni v teški borbi za obrambo in ohranitev svojih idealov. Mnogi so vztrajali in požrtvovalno spopili v prve vrste odporne gibanja prišli nekateri tudi za orožje ter vztrajali do konca, čeravno je bilo že nekaj časa pred koncem vojnih sovraženosti jasno, da je protirevolucionarna akcija bitko izgubila. Ko je prišel zanje usodni dan odločitve in so videli in vedeli da eksistence komunističnim režimom ni zanj podpora v zaporu, marsikateremu je v nevarnosti življenje samo, so se pridružili valovom beguncev, zapustili službe in le-

pa mesta ter se podali v negotovo, temno prihodnost. Na bojišču domovino je bil boj končan a celotna bitka zanje ni bila končana.

Med tiste, ki so mislili, da bitka ni končana, sem se štel tudi jaz — in se pridružil valu beguncev. Že med begom se je izkazalo in pozneje v taboriščih potrdilo, da kmet in srednjega sloja meščan in delavec niso osamljeni in samim sebi prepuščeni, ampak je z njimi tudi zastopstvo narodnega vodilnega sloja, da z njimi deli isto usodo tudi v nesreči.

Slovenski inteligent iz vseh gran dela in poklica je šel z narodom v begunstvo.

Ker sem sam eden med mnogimi na poti proti Ljubljani, bom povedal, kaj je v glavnem mene nagnilo, da sem se odpravil na dolgo pot.

Poznal sem komuniste, njegovo doktrino, politično strategijo in taktiko do podrobnosti. In sem vse to iz globokega prepričanja odklanjal. Komunistem tiste dobe je bil povsod po svetu in posebno pri nas ukrojen po stalinističnem vzorcu in direktno pod komando Boljina samega. Zato se v Sloveniji bolj zoper nacizem in fašizem ni začel ob vdoru nemških in laških armad v našo domovino. Nasprotno je dokazano, da so komunisti z okupatorji kolaborirali in ovajali njim nasprotno ljudi, dokler je veljal sramatni pakt Ribbentrop-Molotov. Ko je pa Hitler napadel Stalin je prišlo povečje: V hosto in v gverilo, v sabotažo, v boj proti nacizmu in fašizmu! Tako je dognano brez vsake-

ga dvoma da so se šli partizani boriti za „svobodo“ na Stalinov ukaz za reševanje boljševizma, ne iz ljubezni do svojega naroda in njegove svobode.

V zmago boljševiškega komunizma pri namo gledali smrtno nevarnost za obstanek slovenskega naroda. Že sama komunistična doktrina o odmiranju države in naroda v bodoči „socialistični“ družbi je za majhen narod smrtnosna. Stalinistični koncept velikega ruskega komunističnega imperija pa, kjer bi absolutno dominirali in odločali nad prideljenimi narodi in državami Sovjeti, je bil za razgledanega slovenskega rodoljuba sploh nesprijemljiv. Večkrat ponavljana verzija, da bodo ruski (komunistični) konji pili iz Soče, je pomenila nesporno narodno katastrofo, ki se ji mora vsak Slovenec iz svojega najbližjega predelja prepričano nasilno upreti. (Tačas ni bilo mogoče niti v sanjah predvidevati, da se bodo stvari sukale in razvijale na način, kakor so se po 1948, ko je vrjel Stalin jugopartijo iz Kominforma.) V smislu Stalinove koncepcije o absorbiranju vsaj vseh slovanskih narodov v veliki ruski imperij pod „ukazi“ komunističnega Krenlji bi se Slovenec jezikovno, kulturno versko in nacionalno utopili ter bi zanje ne bilo rešitve ne z aktivnim, ne s pasivnim odporom. Premalo nas je, gospodarsko smo prešibki, politično brez izdatne moči. Tako perspektiva je odločno govorila zoper kakršnokoli sodelovanje za stalinovsko „osvoboditev“ Slovenije, četudi bi komunistična doktrina mogla tre-

nutno biti potpisnjena na drugo mesto, v očigled skupnega, vzajemnega reševanja naroda iz stiske, in delovanja za njegovo bodočnost.

Toda niti to ni bilo mogoče. Komunisti so absolutno vztrajali na izključnem vodstvu celotnega „osvobodilnega“ pokreta. Nepopustljivost partije v tem oziru njeno vztrajanje na izvedbi celotnega komunističnega programa po koncu vojne bi jo bilo spravilo v popolno izolacijo od nekomunističnih skupin med slovenskim izobraženstvom, meščanstvom in delavstvom; na pomoč kmeta komunisti itak niso mogli računati. Načrt revolucije med sovražno okupacijo bi se bil dokončno izjalovil — če bi ga bilo sploh mogoče započeti — saj bi komunisti iz lastnih vrst ne mogli misliti na kake vojaške akcije. Da se je revolucija pod komunističnim vodstvom ploj posrečila, gre nesporna zasluga onim ne-komunističnim krogom v obeh tradicionalnih ideoloških in političnih skupinah tedanje slovenske mladje inteligenca ki je iz različnih motivov bila pripravljena zavreči svojo preteklo ideološko bazo in narodnega programa, in se brez pogojev vrgla v komunistično naročje.

Geslo Osvobodilne fronte: „Smrt fašizmu“ je v domačem jeziku pomenilo: boj na življenje in smrt proti škofu, duhovnikom in Cerkvi, potem pa proti vsem plastem ljudstva, ki je tem sledilo in bilo zaradi tega označeno za „klerikalce“. Tu pa je že bilo preiskušeno bojno polje liberalizma in sokoštva zdavnaj pred pojavo komunizma. Za-

vezništvo je bilo torej sedaj naravno, ko je šlo za uničenje klerikalizma. Vendar prispevek k OF iz tega tabora ni bil odločilen. Med liberalci in sokoli jih je bilo precej ki so odklanjali komunistični koncept diktature. Nekateri so temu aktivno nasprotovali in se zato rej uvrstili med nasprotnike OF.

Odločilno za končno uveljavitev komunizma pod krinko OF je bilo uskoštvo znatnega števila izobražencev mladega rodu iz vodilnih družin, ki so veljale za religiozno pozitivne in verne, in pa iz krščansko-socialnih vrst organiziranega delavstva, ki je tudi veljalo — kot dediščina Evangelista Kreka — za versko zasidrano in Cerkvi zvesto gibanje. Vsi ti so s priključitvijo v OF dali pokretu na zunaj pluralistično firmo in mu pomagali da je z njimi prepleskal na svojem štiti veri in Cerkvi sovražni program z barvo skupnega narodnega boja za svobodo. Ko so temu skrpanecemu nestvoru dali svoj blagoslov vodilni menihi ljubljanskih frančiškanov in najbolj popularni pisatelj-duhovnik F. S. Finžgar, je bilo nad Slovenci v kritičnem trenutku zgodovine izdajstvo dopolnjeno. Na teh uskokih, ki so se upri cerkvenemu učenstvu pristojnega ordinarija — ljubljanskega škofa — leži težka odgovornost za vse strahotne posledice njihovega odločilnega in dokončnega sodelovanja s partijo, za vso kri in gorje, in za diktaturo pod katero je padel narod proti svoji volji.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. F. 69-9503
Argentina
Uredniški odbor:
Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 2.233.341

Correo Central (Buenos Aires)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1975 za Argentino \$ 240.— (24.000), pri pošiljanju po pošti \$ 250.— (25.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 18 USA dol.; za Evropo 21 USA dol. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 15 USA dol. Talleres Gráficos Wilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213.

DR. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo in travmatologijo

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed
Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855.

Privatni telefon: 6224188

Ordinira v torek in četrtek od 17 do 20

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. z
T. E. 35-8827